

Redaktør: M gr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Litani til Maria - de bedrøvedes trøsterinne. — Mor - — «Går du til høire - -». — Det mystiske liv. — Paven taler om filmen. — På St. Peterskirkenes trapp. — Beretning for St. Olavs Forbund. — Regnskap for St. Olavs Forbund. — Andreas Bjørnstad. In memoriam. — Romerne gjennom 2000 år. — Takk. — Herhjemme. — - og derute.

Litani til Maria — de bedrøvedes trøsterinne.

Begynnelsen: Herre, forbarm Dig over oss o.s.v. som i de andre litanier).

Hellige Maria, bed for oss!

Du Jesu, vår Forløser, mor,

Du formidlerske av den guddommelige nåde,

Du fredens og hvilens kilde,

Du de gråtendes glede,

Du de svakes styrke,

Du de sykes husværelse,

Du de lammes støtte,

Du de blindes lys,

Du de undertryktes skjold,

Du de mismodiges trøst,

Du den botferdiges stav,

Du de tvilendes rådgiverinne,

Du fiendens skrekk,

Du de forfulgtes beskytterinne,

Du den døendes håp og tilflukt,

Du alle nødlidendes og bedrøvedes sanne
trøsterinne,

Du alle kristne lands velsignelse,

Du himmelens gylne nøkkel,

Du engleskarens jubel,

Du alle helgeners fryd,

Du gledens og herlighetens dronning,
bed for oss!

Vi arme syndere — vi ber dig,

bønnhør oss:

at Du vil beskytte oss på dette livs pilgrimsreise,

at Du vil trøste oss i våre sorger og motganger,

at Du nådig vil bevare oss for sykdom, sult
og krig,

at Du vil beskjærme oss for all ulykke, il-
debrann og uvær,

at Du vil bevare fedrelandet i fred og en-
drettighet.

at Du vil oprettholde den hellige Kirke og
forøke troen.

at Du vil ydmyke den hellige Kirkes fiender,

at Du vil beskytte oss mot syndens fare,

at Du efter dette liv vil føre oss til den evige
hviles havn,

O Maria, Du de bedrøvedes trøsterinne,

Du dronning undfanget uten arvesyndens plett,
be for oss!

O Du Guds lam o.s.v.

Kristus, hør oss!

Kristus, bønnhør oss!

Verdige mig å prise Dig, allerhelligste jomfru!
Alleluja!

Gi mig styrke mot Dine fiender!

Alleluja!

BØNN:

O barmhjertighetens Fader og all trøsts Gud, som har gitt oss Maria, din enbårne Sønnens mor, og så til mor for oss — tillatt oss nådigst at vi, som blir beskyttet av hennes vern, også må kunde glede oss ved hennes trøst! Ved den samme Jesus Kristus, vår Herre. Amen!

(Fra Luxemburg.)

Mor

La oss tale om mor — Din mor og min mor. Ti dermed hedrer vi også Guds mor i den måned som Kirken har vigslet til hennes ære.

Kanskje ønsker mor ikke selv at vi taler om henne — ti hennes liv er den stille kjærlighets offergang. I stillhet, i ly av hennes stille omsorg bæres den lille menneskespire frem til den er sterk nok til å tåle jordens luft. Men stillheten dekker hennes kjærlighets dybde og styrke for oss, så vi tenker ikke så meget på den som vi burde.

Derfor vil vi tale om mor så at hennes billede stiger klarere frem for vår sjel og våre hjerter fylles med en ennu større og mer bevisst kjærlighet til henne enn før.

Mor som fødte mig med smerte — mor, hvis blod flyter i mine årer — Du som næret mig ved Ditt bryst og gav mig alle Dine krefter — Din kjærlighet vil jeg aldri glemme!

Mor, som førte mig til Gud — som bragte mig til dåpen hvor jeg fikk del i Guds nåde. Du tok mine små hender og lærte dem det første hellige korsets tegn og Du la dem sammen til den første bønn, som Din varme stemme om og om igjen fremsa for mig. Du ledet mig til Kristi hellige Kirke og betrodde mig i dens varetekt. Din kjærlighet vil jeg aldri glemme!

Mor, som fødte mig til mitt land — som lærte mig hvad dets fjell og byer, skoger og sjøer hetter. Du viste mig mitt hjemsteds dyr og blomster og Du førte mig til jorddyrkerne for at jeg skulde lære å elske dem. I Dine eventyr suste skogen som Du så gjerne tok mig med å vandre i. I Dine fortellinger var der helter, hvis godhet og styrke Du ønsket mig. Mor, Du som vokter mitt hjem — Din kjærlighet vil jeg aldri glemme!

Mor, som var min veiviser her i den forgjengelige tid! Du våket over mig da jeg gikk i skole, og Dine råd hjalp mig stadig videre. Men hvor ofte overhørte jeg ikke Dine formaninger og handlet mot dem — og hvor ofte måtte jeg da ikke etterpå med smerte erkjenne at Ditt råd hadde det vært best å følge! Mor, du som alltid vet hjelp for en søkende sønn — Din kjærlighet vil jeg aldri glemme!

Mor, Du som var min veiviser for evigheten! Hvor jeg beundrer Din fromhet som er så uendelig dyp og opriktig! Du våket over bønnene i hjemmet og over kirkegangen. Du fulgte oss til skrifte

og Du førte hele familien til Herrens bord! Du mor, som engstet Dig så for Dine barns Frelse — Din kjærlighet vil jeg aldri glemme.

Du kloke mor som lærte mig mer enn den lærdeste professor! Du kunde forklare mig alt som jeg spurte om — for Du kjente alt om fedrelandet og Kirken, bøker og mennesker. Du forstår Dig på mennesker og leser deres hemmeligste beveggrunner når det gjelder Dine barn. Du vet om deres ønsker og oftest kan Du hjelpe dem. Du min forståelsesfulle mor — Dig elsker jeg av hjerte!

Du utrettelige mor! Om Du stopper strømper eller bøter våre klær — om Du koker mat eller leser lekser med oss — alltid virker Du for Dine barn. Jeg har aldri oplevet den stund som du ikke viet Dine barn. Aldri blir Du for trett til å hjelpe Dine barn, og vil barnas far at Du hjelper ham, er Du alltid rede til det. Du utrettelige mor — Dig elsker jeg av hjerte!

Du tause mor! Hvor ofte er Du ikke bekymret for Ditt barn, men Du tier. Hvor ofte såres Du ikke av Ditt barn, men Du tier. Hvor ofte verser Ditt barn Dig ikke, men Du tier. Hvor ofte ser Du ikke at det må kjempe sin kamp, men Din kjærlighet, som bare ønsker å hjelpe, er sterk nok til å kunne tie for ikke å gjøre det vondt. Du tause mor — Dig elsker jeg av hele mitt hjerte!

Du hemmelighetsfulle mor, som skjuler så megen kraft i Dig, som går ut over alt jeg kan fatte. Fra den stund Du gav mig livet er Du mig hellig. Og for Ditt morskalls mystikk har jeg den største ærefrykt. Du hemmelighetsfulle mor — Dig elsker jeg av hele mitt hjerte!

Min mors hender. Vakre er de ikke etter hvad mennesker sier som ikke kjenner dem. Men de er i sannhet de vakreste hender jeg vet! Fordi de ikke er glatte som elfenben, men ru av arbeid og uttrykksfulle av slit. De er et billede av min mors kjærlighet — derfor er de mig så dyrebare! Kjærlighetens hender — hvor jeg elsker dere!

Du min mors hjerte, så fylt av kjærlighet til mig — Du tenker stadig kun på mig! I Dig er alltid en plass beredt for mig — i Dig finnes hvile for min uro. Du føler med mig i mine sorger og i min glede — Du forstår mig bedre enn jeg forstår mig selv. Kjærlighetens hjerte — hvor jeg elsker Dig!

Min mors kjærlighet vil jeg aldri glemme — jeg vil vise den min takknemlighet i ord og handling. Jeg vil vise den min takknemlighet straks — med engang — nu i mai, Guds hellige mors egen måned.

„Går du til høire — —“.

Forholdene i Palestina av idag.

Den fredelige fordelingspolitikk som de israeltiske stammefedre utøvet sig imellem har ingen kurs mer mellom de jøder og arabere, som i våre dager skal forsøke å etablere levelige forhold på de samme landstrekninger. For hvis en jøde nu går til høire kan man være sikker på at araberens aldeles ikke begir sig til venstre — vice versa like så lite. Men en ting er det samme nu som i den eldgamle tid: det er stadig gressgangene som kampen står om. Araberen føler besiddelsen av disse som sin lovlige rett — jødene hevder at retten er deres, fordi den er blitt dem tilegnet av mandatarmakten England. Konflikter har der alltid vært, men de tok fart for alvor da jødene fikk denne rett.

Englenderne kaldte under verdenskrigen araberne til hjelp mot tyrkerne — og som takk for denne hjelp lovet man dem en uinnskrenket besiddelse av Palestina. Men næsten samtidig mobiliserte Storbritanien med sin Balfour-Deklarasjon, som lovet jødene det så etterlengtede hjemsted i det forjettede land, hele den internasjonale jødeverden til fordel for ententen. Og nu befinner jøder og arabere sig side om side i Palestina. Begge folkeslag føler sig som landets legitime beherskere og for dem begge er der altfor liten plass.

Hvorfor der oppstår den ene fryktelige eksplosjon etter den annen.

Jødernes tragiske skjebne følger dem ikke alene ute i verden, men også her på den jordbunn, hvor det utvalgte folks store ungdomshistorie utspillet sig. Den nye jødiske storstad Tel Aviv sies nu for størstedelen å ligge i ruiner etter arabernes blodige angrep, mens englenderne innskrenker sig til å spille politiets rolle.

*

Urolighetene i Palestina har ofte et ytterst blodig preg — ved slutten av en konflikt, hvori der anvendtes våpen, beløp således antallet av de døde sig til 19, mens der var 130 hårdt sårede. Jaffa lignet da en utdødd by, idet adskillige kvartaler av den var nedbrent. Det gikk så langt at engelskmennene måtte tilkalle militæravdelinger fra Egypten før man fikk dempet optøiene.

Muhamedanerne anvender også generalstreiken som våpen når de vil ha sine krav satt igjennem. Disse krav konsentrertes særlig om to ting: forbud mot at jøder kan kjøpe jord, og forbud mot jødisk innvandring. Der kan altså umulig inngås noen overenskomst mellom de to folk, idet jødene absolutt ikke vil opgi sin rett til å bosette sig i Palestina, og når de nu engang ønsker å grunnlegge et nytt hjem i landet må de selvfølgelig også holde på sin rett til å kjøpe eiendommer. Man kan derfor ikke riktig forstå hvad Goldmann, den jødiske delegerte ved Folkeforbundet, egentlig mener når han

i sin offisielle erklæring taler om «en ærefull forståelse med araberne».

*

Araberne stoler på sin numeriske overvekt — men de er klar over at dette forhold med full fart holder på å forandre sig til deres ufordel. Ti hvert år strømmer 60 000 jøder til det lille land som kun er 26 300 kv.km. stort og etter verdenskrigen talte 800 000 innbyggere. Det haster derfor med utryddelsen — og stillingen forverres når man erindrer at araberne etter at de i mange generasjoner har besiddet landet som sin gode rett, nu bare betrakter jødene som røvere som vil gjøre dem deres gode rett stridig. Mens på den annen side den internasjonale jødeverden betrakter bosettelsen i Palestina som gjenoprettelsen av det forjettede land — en fryktelige konflikt som på begge sider slipper all fatisme løs.

Dessuten har det vist sig at jødene ikke egner sig til å dyrke jorden. Et folk som i næsten to tusen år har vendt pløgen ryggen, har mistet all talent for landbruksdrift.

Derfor trues de overfylte byer nu også av en økoonomisk krise. Og i bakgrunnen lurer den panarabiske bevegelse, som har så dype røtter at den ikke lar sig undertrykke av politimakt, men minst en gang årlig må ha avløp.

Den beste løsning av problemet vilde vel være om jødene frivillig vilde stanse sin innvandring så stillingen kunde avklares noe. Men jødernes lengsel etter det forjettede land synes å være større enn noen gang, så der er vel intet håp om en forandring i dette forhold. Dessuten har den førnevnte Goldmann erklært at på grunn av den katastrofale stilling hvori millioner av jøder befinner sig i Europa, er innvandringen i Palestina et spørsmål om liv eller død for dem. Araberne forføier over umåtelige vidder, mens jødene kun har det lille Palestina.

Ahasverus går stadig sin tunge gang — uten hvile. —

Det mystiske liv.

Det er påfallende hvor lengslen etter mystikk og mottageligheten for det mystiske liv er vokset i våre dager — sikkert som følge av den vanskelige stilling hvori livet i øieblikket former sig her på jorden. En hel rekke teoretiske skrifter om mystikk har sett dagens lys nu — noen av dem skildrer den mystiske nåde som tilgjengelig for enhver, som alvorlig streber etter den — andre hevder, støttet av de mystiske klassikere: den spanske Terese, Johannes av korset o. fl. at det mystiske liv ikke kan erhverves, men skjenkes av Herren som en helt fri nådegave. I praksis er disse spørsmål temmelig uten betydning — langt viktigere er det å kjenne tegnene på den ekte mystikk. Dette er lett når det f. eks. dreier sig om en skikkelse som Bernadette for hvem den hellige jomfru åpenbarte sig — hun

er i den skjønneste overensstemmelse med alle teoretiske verker om mystikk.

Det første kjennetegn på ekte mystikk er uten tvil ydmykhet. Psykologisk vilde det være lett å forstå om mennesker, som verdiges å motta en guddommelig åpenbaring, vilde betrakte sig selv som noe særlig. I kirkehistorien som i våre dager, forekommer det at mange av disse straks taler om å ville grunnlegge nye ordenssamfund eller med ett slag tenker å kunne reformere hele verden o.s.v. Ja, vi vet at selv de største åpenbaringer og mektigste nådegaver ofte er blitt tilintetgjort ved slike høitflyvende ønsker og begjær. Gud bor ikke i de hovmodige sjeler, men ser nådig til de ydmyke (Magnificat!) og han virker i det stille. Bernadette forblev ydmyk — hun holdt fast ved sannheten, men hun søkte ingen personlig ære. Selv etter at åpenbaringen forlengst er blitt stadfestet av undere forblir hun ydmyk og forsvinner i et allerede bestående ordenssamfund.

Det annet kjennetegn er lydighet. Bernadette var og blev barnet i sin familie og gjorde alt sitt arbeide akkurat som før. Og som man vet er der en ganske særlig velsignelse forbundet med lydighet mot det fjerde bud. Derfor skal man alltid stille sig skeptisk overfor den mystikk, som gir sig utslag i at vedkommende betrakter sitt arbeid i hjemmet eller sitt yrke som en forstyrrende hindring for nådens fylde. Den hl. Katarine av Siena blev med forsett overbebyrdet med arbeid av sine foreldre forat hun skulde bli føieligere imot deres vilje — hun gjorde alt uten å beklage sig og overvant derved foreldrenes motstand. Bernadette var det samme lydige barn før som efter åpenbaringen — også mot sin sjelesørger. Efter hans påbud besprengte hun, skjønt nødig, den «vakre dame» med vievann som var hun et blennverk av den onde fiende — på hans befaling forlangte hun at der skulde vokse roser på buskene og fikk istedet den undergjørende kilde — på hans befaling spurte hun den «vakre dame» om hennes navn: aldri en motstand, kun lydighet! Lydighet er det sikreste symptom, fordi den er så lett å kontrollere. Alle store mystikere bevidner at Gud Herren alltid gir krefter til å utrette arbeidet i lydighet, selv om leget er svakt eller sykt.

Det tredje kjennetegn er den åndelige utvikling. Den mystiske nåde løfter ikke i et eneste rykk sin mottager op på den kristelige fullkommenhets tinder. Der blir alltid feil igjen. Men den fortærende lengsel efter forbedring, efter fullkommenhet, oppvekker i mystikerens sjel en alvorlig og ofervillig iver som er lett å erkjenne. Bernadette var besjelet av denne streben — men hvor helt anderledes viser ikke ofte andre sig å være selv om de tror å ha mottatt høie nådebevisninger! Arbeidet på egen fullkommenhet trer helt i skyggen for iveren efter å reformere andre, hvilket ofte viser sig ved ukjærlige, hårde og selvgode dommer over andre. Selv i skriftestolen beklager disse mennesker sig over andre — som om de ikke kan

bli hellige fordi andre er ukristelige. Overfor slike mennesker kan man ikke vise noen større velgjerning enn å vende deres iver og kraft mot dem selv. Men da gir de for det meste avkall på hvert krav om å høre til de utvalgte.

Det er pastor Wilh. Friedr. Stolz som skriver denne maimånedbetragtning i siste nummer av Salzburger «Katholische Kirchenzeitung» — og han slutter med følgende ord:

«La oss vende oss til Maria som svevet vel-signende over Bernadettes liv i sin himmelske skjønnhet som Immaculata! Som formidler av alle nådegaver vil hun sikkert hjelpe oss prester så at vi ikke avskrekker sjelene hverken med principiell ironisk tvil eller med hård forutinntatthet, men heller ikke og ennu mindre ved ukritisk godtroenhet fører dem inn på avveier. Det mystiske bønneliv er kanskje mer almindelig enn vi tror — og når vi møter det, må vi glede oss over det, vokte det omhyggelig og først og fremst ta det som en anledning til å utforme vårt eget bønneliv inderligere og varmere, så at vi kan tale ut av erfaring.

Det selverfarte trenger nemlig inn i hjertene som råd, formaning og opmuntring».

Paven taler om filmen.

I slutten av april måned mottok den Hellige Fader styret og de delegerte fra den internasjonale kongress for filmpressen, som da fant sted i Rom. Under denne audiens holdt paven en tale som næsten var ennu mer inntrengede enn den han holdt til representantene for «La Bonne Presse» og som viser den betydning Pius XI tillegger denne særlige gren av pressevirksomheten. «Osservatore Romano» ofrer jo stadig adskillig spalteplass for omtale av film og den almindelige tendens går jo også overalt i samme retning: filmstoffet brer sig i alle aviser og må derfor vises mer og mer oppmerksomhet.

Den Hl. Fader betegnet forøvrig selv denne audiens for representanter fra den internasjonale filmpresse som en av de betydningsfulleste han har gitt. Den første audiens han hadde tilstått filmjournalister var i 1934 — og han vilde nu takke for oppfyllelsen av de løfter man dengang hadde gitt ham om en høinelse av filmpressens nivå. Man kan konstatere fremskritt, særlig i Italien.

Paven kom dernæst inn på filmcensuren som han anså som en ubetinget nødvendighet, idet han betegnet den som et av de mest virksomme midler til å holde filmen innenfor den linje hvor den må være, hvis den ikke skal pådra sig et stort og tungt ansvar. Men censuren utelukker selvfølgelig ikke at man også søker efter andre midler til å ophjelpe den gode film. Han vilde således helt utbillige at folket selv deltok i saneringen av kinoprogram-

mene og han hadde ikke anerkjennelse nok for det arbeid som kvinnene i Schweiz og biskopper, prester og legfolk i De Forente Stater hadde ydet på dette område.

Den Hellige Fader mener ennvidere at all filmkontroll må utvides og bli grundigere. En stor del av filmproduksjonen undgår stadig censur og reker ubemerket frem til publikum. En annen del blir vel kontrollert — men på hvilken måte? Censuren må ikke være for streng — men ennå mindre for slapp. Ti er den det, så blir den jo et skalleskjul for selv den mest beklagelsesverdige produksjon og kan gjelde som adgangstegn for enhver fremstilling, idet spekulasjonen da kan påberope sig censuren uten at denne har gjort sin plikt.

Paven hadde erfart ved lesningen av planen for kongressen at man bl. a. hadde på programmet spørsmålet om hvordan man skulde komme dillettantismen til livs, såvel i filmproduksjonen som i filmpressen og filmkritikken. Denne kamp sluttet han sig helt til, idet han minnet om at for tredivde år siden hadde en lignende dillettantisme fått innpass i kunstkritikken. Paven brukte skarpe ord om dette fenomen da dillettantisme på dette område var identisk med inkompetanse.

*

To av denne kongress' programposter hilste paven med særlig glede — nemlig høinelsen av filmnivået og en større uavhengighet for filmpressen overfor filmprodusentene. Man kunde ikke tenke sig en presse som dømte hvad den burde dømme uten at denne presse var helt uavhengig. Derfor vilde paven gi sin fulle tilslutning til kongressens opfordring til dagspressens journalister om at de av all makt skulde være med å arbeide på en kunstnerisk og moralsk høinelse av filmproduksjonen og filmpressen, og han ønsket inderlig at alle disse anstrengelser vilde lykkes.

Og hvorfor uttrykte Pius XI selv i følgende ord: «Man kan nemlig ikke tale om filmpressen uten å tenke på de millioner — ikke av modne mennesker, men av ungdom og barn — som går på kino og ofte der ser forherliget ting, som er en vold mot det skjønneste og fineste som lever i unge sjeler. Når vi tenker på dette, er det til å gråte over». — Og hans smerte er så meget desto større som Gud har betrodd ham far-myndigheten overfor alle sjeler. Ethvert menneske med intelligens, hjerte og følelse må sørge med ham. Han talte ikke alene i religionens og sine egne idealers navn, men også på vegne av familiene, staten og de nasjonale interesser. Den katolske religion hadde guddommelige forjettelser som ikke kunde svikte, så det var ikke Religionens og Kirkens fremtid som voldte ham engstelse. Men statene, nasjonene og folkeslagene hadde ikke slike forjettelser. Derfor viser historien at mens den katolske religion og Kirken lever nu på tyvende århundre uten å vise de minste symptomer til svekkelser, så er i løpet av det samme tidsrum utallige familier, stater og folk forsvunnet eller gjennomlevet rystelser som nærmet sig tilin-

tetgjørelse. Det er umulig ikke å engstes for den forgiftningsprosess av sjelelivet og intelligensen, som har sin årsak i de kinoforestillinger som hvert år, hver måned, hver uke og hver dag flimrer forbi millioner av mennesker, med sitt uundgåelige følge av åndelig ødeleggelse av alt rent og ærbart: «Et fullstendig attentat på viljen, på den stakkels menneskelige vilje, som fra før av har så mange hårde kamper å stå i for å kunne forbli tro mot sine plikter, som for det meste ikke er identiske med fornøielser».

*

Tilsist minnet paven om de ord som han allerede hadde uttalt ved audiensen i 1934 og hvormed han hadde påvist det forferdelige ansvar for dem som holder dette utmerkede instruksjons-middel i sine hender — et middel som i like grad kan bli et menneskelig, sosialt og nasjonalt konstruksjons-middel som det kan bli et like så forferdelig destruksjons-middel. Dette ansvar er sikkert det største og frykteligste som menneskehetens historie inntil nu har å opvise.

Men dermed er også filmpressens oppgave klarlagt. Paven sa at kinoene ikke var kommet så langt ned som de ofte er nu, hvis dens presse alltid hadde oppfattet det som sin plikt å hevde dydens, sannhetens og rettferdighetens prinsipper og utdele sin ros eller daddel etter denne målestokk. Meget vilde ha vært vunnet ved dette og meget ondt hadde vært forhindret. Men hvis pressens folk i fremtiden vilde forstå dette og la sig lede av disse direktiver, kunde megen moralsk elendighet undgås for de kommende generasjoner.

*

Ved å lese denne den Hl. Fars tale blir det lett å forstå hvorfor katolske aviser mer og mer utbygger sine filmspalter og mer og mer inntrengende advarer mot så mange filmforestillinger. Kanskje vil den også hjelpe mange katolikker — særlig vel foreldre med barn — til å bli mer ansvarsbevisste og stadig låne et villigere øre til de kritikker av film, som de finner i vår egen presse. Det dreier sig — som paven sier — ikke bare om religiøse verdier, men også om sociale og nasjonale interesser.

På St. Peterskirkens trapp.

Av Sigurd Bruun-Tønnessen.

Det er passjonssøndag. Vi har nettop vært på sakramentsbesøk inne i kirken, og mens jeg venter på at vi alle skal være samlet til å gå hjem, blir jeg stående på trappens øverste platå og ser utover plassen som brer sig foran mig.

Beskinnet av vårsolens stråler, ligger den der omgitt av de veldige søilerader på begge sider. Vannet i de to fontener plasker med liv og lyst, og midt på plassen står den store obelisk, med korset på toppen, og peker op mot en ikke helt skyfri himmel.

Over plassen er der en stadig strøm av mennes-

ker op mot kirken, og det er disse som særlig fanger min oppmerksomhet idag. Man skal lete lenge efter et slikt billedgalleri som her er tilstede. Folk i alle aldre og fra alle samfundslag og i alle stillinger er på vei op mot Guds hus. Hvad er det som trekker dem hit? Er det en eller annen berømt predikant? Er det kanskje den hellige Fader, eller en eller annen kardinal? Skal de kanskje få se noe de ikke har sett før, disse romere som kjenner St. Peterskirken inn og ut? Nei, det er hverken predikant, pave, kardinaler eller nye ting som trekker mengden til sig, men det er Ham, den eukaristiske Frelser som de vil besøke og tilbringe en stund sammen med. Se nu på den gruppen med unge mennesker som kommer der. To menn og to kvinner. Den ene av kvinnene bærer et lite spedbarn på armene, som nu idag skal motta dåpens nåde og innlemnes i Guds Kirke. Det lille barn skal for første gang få gå inn i Herrens hus og hilse på Hom som har opslått sin bolig iblandt menneskene. Gud give det siden vil fortsette med regelmessige besøk.

Lengere nede på plassen kommer der to flokker med skolebarn, en med piker og en med gutter. Alle er de i sin søndagsstas. De ledsages av foresatte, og allerede lenge før de har nådd kirkens inngang har guttene blottet sine hoder og alt snakk forstummet. De vet at det sted de skal inn i er hellig.

Og se nu her, der er en flokk ordenssøstre, enkelte er slitte og gamle, de har tjent trofast i sitt kall, andre er unge og man ser likesom arbeidstrangen og offergleden lyse ut av øinene, de har ennå meget de skal ha gjort for sin himmelske brudgom. Idag vil de besøke Ham i hans største helligdom.

Nede ved obelisker ser en noe sort og kvitt. Det er ikke til å ta feil av. Det er fire dominikanere som kommer. Det vekker alltid kjære minner i mitt sinn når jeg ser dem.

Opper trappen stiger et par gamle ærverdige kapucinerfedre med langt grått skjegg. De har så milde øine og et lite friskt smil spiller om munden.

Der borte kommer en hel flokk soldater i sine grønne uniformer, også de tar hjelmen av lenge før de er kommet hen til portalen, og de blir med ett så stille.

Et par eldre arbeiderkoner kommer også. De går som regel alltid barhodet, men når de skal inn i kirken tildekker de sitt hode med et rent lommestørklær, som de alltid bærer med sig for det bruk. Jeg har ennå aldri sett en kvinne med et smussig eller krøllet lommestørklær på hodet om hun ellers har vært fattig i klærne.

Og slik går der en stadig strøm av de forskjellige mennesker og mennesketyper. Kirken rummer dem alle. Og Han som bor der inne gleder sig for hver en som kommer. Hans armer er utstrakte den hele dag for å trøste og hjelpe i alle mulige anliggender. Han kjenner den menneskelige natur inn og ut. Han kan glede sig med de glade og gråte med de gråtende. Og som jeg står slik i mine meditasjoner og ser på skaren som drar forbi, så oppstiger der en takkebønn i mitt hjerte til Ham som

verdiges å skjenke også mig den nåde at jeg skulde få finne veien hjem til den hellige kirke og få være med i blandt dem som daglig kan få hylde Ham i den hellige eukaristi. Og den gamle kjente sang «Deilig er jorden», tonet i mitt sinn, «— — tider skal komme, tider skal henrulle, slekter skal følge slekters gang. Aldri forstummet tonen fra himlen i sjelens glade pilgrimsgang».

Beretning for St. Olavs Forbund.

28/7 1935—1/4 1936.

Centralstyret har i det forløpne semester bestått av: formann, N. Parmann, — kasserer, fru A. Bonnevie, — sekretær, H. L. Barra samt for Syd-Norges kirkedistrikt mgr. H. Irgens, mgr. dr. K. Kjelstrup, sogneprest Recktenwald, frk. M. Knudtzon, fru Sigrid Undset, A. Bjørnstad, og A. Kollerud med Johs. Hongslo, E. Berrum og frk. Øde som suppleanter. For Mellem-Norge: Den Apostoliske Prefekt pater Witte med pater Lutz som suppleant. For Nord-Norge: Den Apostoliske Prefekt pater Starke med pastor dr. Gorissen som suppleant.

På grunn av fjorårets landsmøtes henleggelse til juli måned, blir nærværende semester kun 8 måneder.

Der har vært avholdt 2 styremøter, henholdsvis 2. okt. 1935 og 1. april 1936.

Fra lokalforeningene er der innkommet ialt kr. 1351,25 mot forrige semester kr. 1488.—. Forbundets gjennomsnittlige inntekt pr. medlem var kr. 3,— mot 3.57 ifjor.

Medlemstallet pr. 1. januar var 451 fordelt på 13 foreninger. Tilgangen var 44, avgangen 10, det blir en nettotilvekst på 34 medlemmer. Tilveksten er fordelt på 6 foreninger, avgangen på 4 foreninger. Det er således meget gledelig at de fleste foreninger viser fremgang, og dette lover godt for det videre arbeide.

På vårt forlag er der i semesteret kommet et nytt småskrift, nemlig «Spørsmål om Moderkirkens tro og lære», utarbeidet ved mgr. Kjelstrup. Enn videre er der trykt nytt oplag av «Kirken og Bibelen».

Fra vår kommisjonær er der i semesteret utsendt til bokhandlere 1389 bøker, hvorav i retur 187. Gratis er utlevert 7365 bøker og brosjyrer.

Centralstyret har utarbeidet et foredragsregister som er utsendt til alle lokalforeninger, for å lette disse i arbeidet med å finne passende foredrag.

Enn videre har Centralstyret forsøkt å få i stand et samarbeid med de enkelte lokalforeninger gjennom utsendelse av forespørsel om spesielle emner, som «Hvad kan gjøres for å øke medlemstallet» og «hvad kan gjøres for å fremme boksalget». Der er innkommet en del svar, hvorav det fremgår at man anser pressen, d. v. s. «St. Olav», som vårt beste propagandamiddel. Dessuten kommer i frem-

ste rekke personlig påvirkning, eventuelt ved oprettelse av kartotek i de enkelte lokalforeninger, så man får oversikt over såvel de der er medlemmer som de der ikke er medlemmer. Enn videre ansees en propagandakomite som ønskelig. Boksaget kan økes ved å spre interesse for katolsk litteratur, ved f. ek. diskusjonsaftener i de enkelte foreninger, når der kommer nye bøker, samt ved bokkasser utenfor kirker og prestegårder.

De på landsmøtet ifjor vedtatte nye vedtekter er approbert av samtlige overhyrder i Norge, og dermed trådt i kraft. Samme er optrykt og utsendes nu til alle lokalforeninger, i forhold til medlemstallet.

Maristfedrenes hundreårsjubileum.

Maristfedrenes hundreårsjubileum blev feiret på Stabekk onsdag med all den fest en så stor begivenhet gir høve til. Levitmesse blev for første gang læst i det andaktstemmende kapell. Dessverre har kapellet hverken tårn eller klokke, så ingen jublende klokkeklang kunde tone feststemningen utover stedet; men da hs. høiærverdighet Biskopen, fulgt av pastor Ugen, tok plass i kapellet, gav orglet erstatning for de savnede klokker. Messen lestes av sogneprest pater Bzdyl, assistert av pater Notenboom og pater de Paepe. Kapellet var fylt til siste plass. Sangkoret sang «St. Josefsmesse» tostemt, og til offertorium «Anima Christi». Pater de Paepe, vår sogneprest, holdt festprekenen, som fra først til sist gav uttrykk for Maristenes store kjærlighet til Guds Mor, slik som deres Ordensstifter innprentet dem, og hvor inderlig deres andakt og enhver kristens andakt til Gud Mor utøves, idet prekenens hovedtanke var: «Fra nu av skal alle slekter prise mig salig».

Efter messen samledes menigheten til selskapeleg samvær i prestegårdens peisestue som var festlig smykket med granranser og hvor statuen av Guds Mor stod omgitt av et veld av blomster og lys. Herr Fridtjoff Wassler gav i noen få ord uttrykk for menighetens glede over å kunne feire dette jubileum sammen med de avholdte Maristfedre og uttalte ønsket om kongregasjonens fortsatte vekst.

Til andakten var kapellet fylt til trengsel. Hele Oslo geistlighet var tilstede, samt sogneprest Rottier fra Drammen og pastor Krijn der tilfeldigvis opholdt sig her. Hans høiærverdighet biskopen forrettet ved altret og pater Béchaux gav en levende skildring av Maristkongregasjonens stifter, den ivrige og fromme prest Jean Claude Colin, og hvordan det lille frø han sådde vokste og er blitt et stort tre. Der finnes nu Marister over hele jorden. «Te Deum» og «Magnificat» blev sunget med stor begeistring.

Dagen avsluttedes med festlig samvær for geistligheten i prestegården.

R. N.

President Roosevelt og kristendomforfølgelsene i Mexiko.

Efter hvad «The Commonweal» forteller har Amerikas katolikker følt sig meget skuffet over den meddelelse som president Roosevelt nylig har offentliggjort i den amerikanske presse og som inneholder hans svar på det bønnskrift, der gjennem presidenten for «Kolumbusridderne» er blitt tilstillet ham. Dette bønnskrift inneholder en anmodning om at president Roosevelt på den amerikanske regjeringens vegne vil intervenere i Mexiko, så religionsforfølgelsene i dette land må ta slutt. Disse forfølgelser rammer jo ikke alene katolikker, men alle konfesjoner uten undtagelse — og bønnskriftet var ledsaget av forskjellige dokumenter som helt igjendrivelig beviser at den amerikanske regjering tidligere ikke har avvist lignende diplomatiske intervensjoner.

Men i sitt svar, som er blitt offentliggjort i hele den amerikanske presse, avviser ikke desto mindre presidenten enhver tanke på noen inngripen og hevder i nøytralitetsprinsippets navn at «ikke-intervensjon» vil bli regjeringens retningslinje i dette og alle lignende tilfelle. «Det har alltid vært min regjeringens politikk å holde oss fjern fra innblanding i ting som ikke direkte angår den amerikanske regjering — og denne politikk vil jeg fastholde fremdeles. Hvad den meksikanske regjeringens holdning overfor det religiøse livs utslag i denne stat angår så ønsker min regjering at de amerikanske borgere som bor eller reiser i utlandet, alltid skal ha adgang til fri og uhindret gudstjeneste i sine boliger eller private eiendom. Men vår regjering har ikke mottatt en eneste klage over at dette skulde være blitt dem nektet i Mexiko». Presidenten erklærer samtidig at denne hans regjeringens rent saklige holdning ikke må betraktes som en personlig anerkjennelse av det som foregår i andre land. Han og regjeringen fastholder alltid det amerikanske ideal om fullstendig samvittighetsfrihet.

Andreas Bjørnstad.

In memoriam.

Med sorg og vemod leser jeg idag i «St. Olav» at min gode kollega og trosfelle, lesningsformann Andreas Bjørnstad er død. Første gang jeg kom sammen med denne stille sympatiske mann var oppe i Trondheim under Valfarten til Stiklestad i 1925. Og senere møtte jeg ham av og til i Oslo op gjennem årene. Det var alltid en opplevelse å få utveksle tanker og meninger sammen med denne snilde og høflige og vel begavede person. Bjørnstads enestående nestekjærlighet gjør at han raker høit over mange.

Han hadde aldri ett ondt ord å si om noen, hverken om sine kolleger på arbeidsplassen eller om sine trosfeller, sladder og bakvaskelse lå ikke for ham. Ifjor møtte jeg ham nede i Akersgaten, og dette blev siste gang jeg traff ham.

Nu er denne hjertegode mann død og vigslet til gravens fred — utrolig. Et eigodt menneske, en trofast kollega, og fremforalt en glødende varmhjertet katolikk har her så altfor tidlig lagt ned sin vandringsstav. Som motto over ditt liv og virke kan Bjørnsons ord passe:

Elsk din næste du kristensjæl.

Trød ham ikke med jernskodd hæl.

R. I. P.

Ringeby, 1. mai 1936.

I. Drøyvold.

Romerne gjennom 2000 år.

Under denne tittel blev filmen om Kirkens liv og vekst, som tidligere har vært omtalt i «St. Olav», fremvist på Ullevål kino fredag og lørdag i siste uke. Mange katolikker hadde funnet veien dit op.

Filmen var i sin helhet meget god og instruktiv. Man undgikk riktignok ikke å merke en viss amerikansk trang til overdrivelse og pompøs massevirkning; således var Kristus-billedene og scenene fra Jerusalem i filmens første del mindre overbevisende. Likeledes kan det innvendes at selv om de mange bilder fra Kirkens ytre storhet, representert ved Vatikanmuseets mange kostbarheter og kunstskatter var meget interessante og instruktive, især for dem som ikke har vært i Rom, så var overgangen fra romerrikets hedenske prakt for umiddelbar, så den næsten virket som en direkte fortsettelse — og det var jo ikke filmens mening.

Men bortsett fra denne innvending var særlig filmens annen del meget god. Billedene fra misjonsmarkene og fra Kirkens mange caritative virksomheter gav et helt ypperlig bilde av hvad den katolske verdenskirke er idag: en direkte fortsettelse av Kristi egen og apostlenes gejrning. Vi fikk se, at tross nød og krig, tross all menneskelig elendighet går Kirken alltid videre i sin gjerning. Må den for menneskelig ondskaps skyld vike og gi op sin virksomhet på det ene sted griper den straks fatt på et annet. Russland, Mexico og delvis Tyskland bekjemper idag kristendommen av politiske grunner. Men i denne filmen fikk vi i levende bilder følge med Kirken i dens virksomhet i trope- og i det høie nord, på misjonsmarkene i Kina, Afrika, Alaska og Syd-Amerika. Det ga oss håp og tro på den Kirke Kristus stiftet og som aldri skal høre op med å bringe Hans glade budskap til menneskene.

Filmen var som sagt meget severdig. Skade var det bare at det på grunn av Oslo-myndighetenes manglende imøtekommenhet ikke hadde vært oss mulig å fremvise den i våre egne lokaler, ledsaget av mundtlig forklaring.

Hå. B.

TAKK.

Da det ikke er mulig for oss personlig å nå alle dem som har vist oss sin opmerksomhet ved Maristcongregasjonens hundreårsjubileum, vil vi be «St. Olav» å bringe en dypfølt takk til alle for de mangfoldige beviser på sympati vi har mottatt fra våre venner fra fjernt og nær.

Maristpatrene.

Herhjemme.

Haugesund. — I «Haugesunds Dagblad» for 25. april leser vi: «Det er ivår 10 år siden Den katolske kirke i Haugesund blev dannet. Selve tiden for jubileet falt i fastetiden, men imorgen, søndag, vil menigheten samles til en enkel tilstelning for å minnes jubileet. — Vi har henvendt oss til kirkens prest, pastor v. d. Vlugt, og bedt ham fortelle litt fra menighetens virke. — Den første prest i menigheten var nuværende biskop i Norge, pastor Mangers. Derefter blev embedet bestyrt av pastor Bzdyl nogen måneder, hvorefter jeg tiltrådte, forteller pastor v. d. Vlugt. Den første tid hadde vi kun prestegården til våre gudstjenester og møter, men efterat vi for 3—4 år siden fikk vår kirkeferdig, har arbeidet vært meget lettere. Der kommer jo nu flere folk til gudstjenestene, og vi rekker langt. — Har kirkens medlemsantall øket? — Ja, det har stadig gått fremover. I begynnelsen falt arbeidet vanskeligere, fordi folk her i byen har jo så mange fordommer. Men i den siste tid har det vært bedre, og virksomheten er langsomt i fremgang. Kirken teller nu ca. 50 medlemmer. — Vi har i disse 10 år alltid vært møtt med forståelse, sier pastor v. d. Vlugt.

— og derute

Mexiko. Der blev nylig meddelt at to kirker i Mexiko skulde åpnes igjen. Man mottok i begynnelsen denne meddelelse med skepsis, men det viser sig at den er riktig og befalingen utgått fra forbundsregjeringen. Men det betyr ikke noen lettelse i lovgivningen eller tillatelse til å få flere prester. Der gis kun de troende anledning til å forrette sine bønner på steder hvor der tidligere er lest messe. Kirker som allerede er bslaglagte av regjeringen blir ikke åpnet.

Dublin. I tilslutning til de ekserciter som jesuitterpater Martindale har holdt for studenter i Dublin, har disse anlagt krusifiks i alle universitetets auditorier. Den engelske presse bringer nu enkelthetene ved denne demonstrasjon som har vakt stor opsikt. Planen var meget omhyggelig forberedt og alle krusifiksene anbragt i et tomt værelse på universitet. De var anskaffet gjennom en innsamling blandt studentene — og en lørdagskveld da der ingen var tilstede i bygningen blev planen utført. Efterpå blev der forelagt rektoren følgende resolusjon: «Studentene nærer en almindelig tilfredshet over at krusifikset igjen er anbragt i alle auditorier og leseværelser på universitetet i Dublin. Det er deres ønske at de ledende vil forstå at denne handling ikke er noen insubordinasjon da der ikke i statuttene står noe om at myndighetene skal gi en slik tillatelse. Ellers var den selvfølgelig blitt innhentet». Det akademiske råd har fastslått at der i dette tilfelle ikke foreligger noe brudd på statuttene. Der finnes vel en paragraf som forbyr religiøse demonstrasjoner ved universitetet, men den er rettet mot det som kan såre studentenes religiøse følelser.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.